

ten fel-
en elég
ismere-
n fegy-
olvajok
ényes-
k nél-
válhat

A NYOMOZÁSNÁL FELMERÜLŐ ÉS MEG- OLDANDÓ KÉRDÉSEK,

TEKINTETTEL A NYOMOZÁS IRÁNYÁRA S A BŰNCSELEK-
MÉNYEK MINŐSÜLÉSÉRE.

Az 1900. évi január hó 1-ével életbe lépett új bűnvádi perrendtartás (1896. XXXIII. t.-cz.) a nyomozó eljárást egészen más jelentőséggel ruházza fel, mint a milyennel az eddigi hazai gyakorlatban birt. Beigazolt tény, hogy a bűnesetek nagy részénél a birói vizsgálat felesleges és mellőzhető volt, s ez volt indító rugója az új bűnvádi perrendtartás összeállításánál érvényre jutott törekvésnek, hogy a nyomozás ama nagy fontosságának megfelelőleg legyen szabályozva, melylyel az előkészítő eljárás a törvény értelmében bir.

A törvény a nyomozással nemcsak a közbiztonsági közegeknek erélyes tevékenységét biztosítja, hanem épen ez által — a legtöbb esetben — a vizsgálatot a nyomozással kívánja pótolni, úgy hogy a törvény értelmében a főtárgyalások alapját ezentúl — a legtöbb esetben — a nyomozás fogja szolgáltatni.

A törvény 94. §-a adja kezébe a csendőrségnek is ama jogokat, melyek őt az *önálló nyomozásra* feljogosítják. E szakasz értelmében a csendőrség köteles «a nem magán indítványra üldözendő bűncselekményeket *külön felhívás nélkül is hivatalból* nyomozni és a tudomására jutott adatok megjelölésével, valamint a bizonyító tárgyak áttétele mellett az illetékes kir. ügyészségnél feljelenteni.

A nyomozást a feljelentés megtétele után is tartozik folytatni és különösen a bűncselekmény nyomainak épségben tartása, a tettes vagy részes elrejtőzésének és megszökésének megakadályozása és a tényállás felderítése végett a szükséges intézkedéseket megtenni és ezekről is a kir. ügyészséget sürgősen értesíteni.»

A bűncselekmények kinyomozásánál a siker legbiztosabb eszköze a gyorsaság és alaposság. A csendőrség csak akkor áll feladatának magaslatán, ha kezében a törvény által biztosított jogokkal, a nyomozás folyamán a bűncselekmények minden részletére gyorsan és oly tárgyilagossággal kiterjeszkedik, s feljelentéseiben a bűncselekmények részleteire nézve annyira tiszta és világos képet nyújt, hogy ebből az ügyész a vád megtételére nézve — további nyomozások iránti intézkedések szüksége nélkül — indítványt tehet.

Hogy azonban a csendőr e nehéz feladatának meg is felelhessen, szükséges, hogy tisztában

legyen mindazzal, a mire a nyomozás folyamán kiterjeszkednie kell, vagyis tisztában kell lennie mindazon *kérdésekkel*, melyekre a nyomozás eredményét tárgyaló jelentésben — a bűncselekmények különféleségéhez képest — megfelelnie kell.

E cél elérését elősegítendő, kiterjeszkedve a leggyakrabban előforduló bűncselekményekre, egy cikksorozatot nyitunk zsebkönyvünkben azon legfontosabb kérdéseket tárgyalva, melyek a bűncselekmények nyomozásánál s minősülésénél lényeges szerepet játszanak, s melyekre a nyomozásnál kiterjeszkedni is kell.

A pénzhamisítás.

Btkv. 203. §. *«A pénzhamisítás büntettét követi el: a ki azon célból, hogy az valódi, illetőleg teljes értékű pénz gyanánt forgalomba tétessék, bel- vagy külföldön folyamatban levő:*

1. *fém- vagy papírpénzt utánoz, vagy utánoztat;*

2. *valódi fém- vagy papírpénzen olyan változást eszközöl, vagy eszközöltet, hogy az nagyobb értékűnek látszassék;*

3. *valódi arany- vagy ezüstpénz fémtartalmát bármi módon csökkentti vagy csökkenteti.*

Ugyanezen büntettel követi el az is, a ki a forgalmon kívül helyezett pénzen, a fentebb

említett célból olyan változásokat eszközöl, vagy eszközöltet, hogy az még forgalomban levőnek látszassék.»

Btkv. 204. §. «A pénzhamisítás az előbbi szakasz 1. és 2. pontjának, úgyszintén a forgalmon kívül helyezett pénz megváltoztatásának eseteiben: öt évtől tíz évig terjedhető fegyházzal, a 3. pontban megjelölt esetben pedig: öt évig terjedhető börtönnel büntetendő.

Ha azonban az előbbi szakaszban megjelölt cselekménynek tárgyát váltópénz, vagy azt pótló papírpénz képezi: a cselekmény vétséget képez, és hat hónaptól három évig terjedhető fegyházzal büntetendő.

A kísérlet büntetés alá esik.»

1. A cselekmény tehát a szerint, a mint a pénzhamisítás tárgya váltópénz (azt pótló papírpénz) vagy nem, vétséget vagy bűntettet képez.

2. Mikor, hol követtetett el a cselekmény?

3. Tényleg azon célból követtetett el a pénzhamisítás, hogy a hamis, vagy hamisított pénz forgalomba tétessék? (Mert ha a pénz meghamisítása nem ezen célból történt, úgy a cselekmény csak hihágást képez. 1879: XL. t.-cz. IV. fejezete.)

4. Minő eszközökkel és anyagból, és hogyan követtetett el a pénzhamisítás?

5. A valamely állam kormánya, avagy arra jogosított közpénztár, község, társulat, szövet-

kezet, testület vagy magános által kibocsátott bemutatóra szóló, nyomtatott kötelezvények, bankjegyek, részvények, ezeket pótló ideiglenes részvényjegyek, utalványok vagy nyugták, valamint ezen papirokhoz tartozó kamat- vagy osztalékszelvények és szelvényi utalványok, úgyszintén a magyar kormány vagy valamely magyar közpénztár által közrebocsátott névre szóló kötelezvények, ezek kamatszelvényei és szelvényutalványai a *papírpénzzel egyenlőnek* tekintetvén, a cselekmény tárgyát nem-e ezek egyike képezte? 210., 211. §§.

6. A hamis vagy hamisított pénz olyan volt-e, hogy azzal normalis elméjű és látóképességű egyén közönséges óvatosság mellett reászedhető volt? (Mert ellenkező esetben csak kihágás. 1879: XL. t.-cz. 59. §. ha pedig a forgalomba hozatal valamely mellékkörülménynek, pl. sötétség, a másik egyénnek nagyfokú gondatlansága stb. kiaknázásával történt, úgy csalás forog fenn.)

7. Forgalomba hozatott-e a hamisítvány, s ha igen, mikor ismertetett fel annak hamisított volta? A továbbadáskor-e vagy már csak azután? Mert előbbi esetben, a forgalombahozatal nem sikerülvén, a cselekménynek csak kísérlete forog fenn.

8. Ha a hamis vagy hamisított pénzt nem a készítő szándékozott forgalomba hozni, vajjon

tudta-e a készítő, hogy a hamisítvány a forgalomba hozatal céljából rendeltetett meg nála?

9. Ha a terhelt az előállított hamisítvány tökéletlensége miatt a további hamisítványtól elállott, vajjon az általa használt eszköz, gép tényleg alkalmatlan volt-e forgalomba hozható hamisítványok előállítására? Ez esetben ugyanis a pénzhamisításnak csak kísérlete forog fenn.

10. Nem-e forog fenn felbujtás esete? (Btkv. 69. §. 1. pont. Felbujtó.)

11. A pénzhamisítás tárgyát váltópénz vagyis a pénznem egységének (nálunk jelenleg 1 korona) felváltásra szolgáló pénz (nálunk jelenleg 1, 2, 10 és 20 fillér) képezte-e?

12. Van-e a pénzhamisításnak *bűnrészese*, vagyis olyan egyén, ki a cselekmény elkövetésében tettelesen ugyan nem vett részt, de azt szándékosan elősegítette? (Btkv. 69. §. 2. pont. Bűnsegéd.)

13. Hány éves volt a terhelt? Mult-e már 12 éves? Ha igen, 16. életévét túlhaladta-e már? Birt-e a cselekménye bűnösségének felismerésére szükséges belátással? (Btkv. 84. §. Beszámítást kizáró, vagy enyhítő okok.)

Btkv. 205. §. «A 203. §-ban meghatározott büntett elkövetésére irányzott szövetség (132. §.), ha ahhoz előkészületi cselekmény is járul, három hónapig terjedhető fogházzal büntettetik.»

1. A cselekmény vétséget képez.

2. Mikor, hol jött létre a szövetség?

3. Tényleg a 203. §-ban meghatározott, tehát a pénzhamisítás *büntettének* elkövetésére irányult-e a szövetség? (Mert ha a szövetség váltópénz hamisítására irányult, ez a pénzhamisításnak *vétségét* képezvén, ez a §. nem alkalmazható.)

4. Tényleg létre jött-e a szövetség, azaz többen előlegesen megegyeztek-e a pénzhamisításra nézve, s elkövetett-e már a szövetség vagy annak valamelyik tagja által a pénzhamisításhoz szükséges valamely és minő előkészítő cselekmény? (pl. gépek, eszközök vásárlása, előállítása).

5. A szövetség létrejöttét vagy az előkészítő cselekmény elkövetését szándékosan előmozdította, vagy könnyítette-e valaki? (Btkv. 69. §. 2. p. Bűnsegéd.)

6. Hány évesek voltak a szövetség tagjai? Elmultak-e már 12 évesek? S ha igen, 16-ik életévüket túlhaladták-e már? Birtak-e a cselekményük bűnösségének felismerésére szükséges belátással? (Btkv. 84. §. Beszámítást kizáró vagy enyhítő okok.)

A hamis pénz forgalomba hozatala.

Btkv. 205. §. «A 204. §-ban meghatározott megkülönböztetés szerint az ott megállapított büntetéssel büntetendő az is:

1. a ki az általa, de nem a 203. §-ban megjelölt célból készített hamis vagy hamisított pénzt forgalomba hozza:

2. a ki a tétessel vagy ennek részesével egyetértve, hamis vagy hamisított pénzt, forgalomba hozatal céljából behoz, átvesz vagy megszerz.»

1. A cselekmény a szerint, a mint annak tárgyát váltópénz képezi vagy nem, vétséget vagy büntettet képez.

2. Mikor és hol követtetett el a cselekmény?

3. Minő eszközökkel és anyagból, és hogyan követtetett el a pénzhamisítás?

4. A valamely állam kormánya, avagy arra jogosított közpénztár, község, társulat, szövetkezet, testület vagy magános által kibocsátott bemutatóra szóló, nyomtatott kötelezvények, bankjegyek, részvények, ezeket pótló ideiglenes részvényjegyek, utalványok vagy nyugták, valamint ezen papirokhoz tartozó kamat- vagy osztalékszelvények és szelvényi utalványok, úgyszintén a magyar kormány vagy valamely magyar közpénztár által közrebocsátott névre szóló kötelezvények, ezek kamatszelvényei és szelvényutalványai a *papírpénzzel egyenlőnek* tekintetvén, a cselekmény tárgyát nem-e ezek egyike képezte? 210., 211. §§.

5. A hamis vagy hamisított pénzt tényleg a forgalomba hozó egyén készítette-e? (Mert ellen-

kező esetben a hamis pénz csalárd használata forog fenn. 207. §.)

6. A hamis vagy hamisított pénz készítőjének a készítéskor tényleg nem volt-e szándékában az általa készített pénzt forgalomba hozni s e szándéka vajjon tényleg csak az elkészítés után keletkezett-e?

7. A hamis vagy hamisított pénz olyan volt-e, hogy azzal normalis elméjű és látóképességű egyén közönséges óvatosság mellett rászédhető volt? (Mert ellenkező esetben csak kihágás, 1879: XL. t.-czikk 59. §., ha pedig a forgalomba hozatal valamely mellékkörülménynek, pl. sötétség, a másik egyénnek nagyfokú gondatlansága, stb. kiaknázásával történt, úgy csalás forog fenn.)

8. Tényleg forgalomba hozatott-e a hamisítottvány, s ha igen, mikor ismertetett fel annak hamisított volta? A továbbadásakor-e, vagy már csak azután? (Mert előbbi esetben a forgalomba hozatal nem sikerülvén, a cselekménynek csak kísérlete forog fenn.)

9. A forgalombahozatal céljából hamis vagy hamisított pénzt átvevő egyén tényleg egyetértett-e a terhelttel (a hamisítottvány készítőjével) vagy a pénzhamisítás részesével?

10. A terhelt a hamisítottványt behozta, (külföldről) átvette, vagy megszerezte-e? Ez utóbbi esetben mily ellenérték ellenében?

11. A behozatal, átvétel vagy megszerzés

czélja tényleg a hamisítvány forgalombahozatala volt-e?

12. Nem-e forog fenn felbujtás esete? (Btkv. 69. §. 1. pont. Felbujtó.)

13. A cselekmény elkövetését szándékosan előmozdította, vagy könnyítette-e valaki? (Btkv. 69. §. 2. pont. Bűnsegéd.)

14. Hány éves volt a terhelt? Mult-e már 12 éves? Ha igen, 16. életévét túlhaladta-e már? Birt-e a cselekménye bűnösségének felismerésére szükséges belátással? (Btkv. 84. §. Beszámítást kizáró vagy enyhítő okok.)

A hamis pénz csalárd használata.

Btkv. 207. §. «*A hamis vagy hamisított pénz csalárd használatának büntettét követi el: a ki a 203. és 206. §§-ban meghatározott eseteken kívül, hamis vagy hamisított pénzt, valódi, illetőleg teljes értékű gyanánt forgalomba hoz.*

Ha pedig hamis, vagy hamisított váltópénz, vagy azt pótló papírpénz hozatik forgalomba: a cselekmény vétséget képez, melynek kísérlete is büntetendő.»

1. A cselekmény a szerint, a mint annak tárgyát váltópénz képezi vagy sem, vétséget vagy büntettet képez.

2. Hol és mikor követtetett el a cselekmény és minő hamisítvány képezte a cselekmény tárgyát?

3. A valamely állam kormánya, avagy arra jogosított közpénztár, község, társulat, szövetkezet, testület vagy magános által kibocsátott bemutatóra szóló, nyomtatott kötelezvények, bankjegyek, részvények, ezeket pótló ideiglenes részvényjegyek, utalványok vagy nyugták, valamint ezen papirokhoz tartozó kamat- vagy osztalékszelvények és szelvényi utalványok, úgyszintén a magyar kormány vagy valamely magyar közpénztár által közrebocsátott névre szóló kötelezvények, ezek kamatszelvényei és szelvényutalványai a *papírpénzzel egyenlőnek* tekintetvén, a cselekmény tárgyát nem-e ezek egyike képezte? 210., 211. §§.

4. A hamisítványt nem-e a forgalombahozó készítette, hamisította, vagy rendelte, avagy a készítővel s annak társaival nem-e értett egyet? (Mert ez esetekben vagy a 203. §-ban körülírt pénzhamisítás vagy a hamis pénz forgalombahozatala (206. §.) forogna fenn.)

5. A hamis vagy hamisított pénz olyan volt-e, hogy azzal normális elméjü és látóképességü egyén közönséges óvatosság mellett reászedhető volt. (Mert ellenkező esetben csak kihágás, 1879. XL. t.-cz. 59. §., ha pedig a forgalombahozatal valamely mellékkörülménynek, pl. sötétség, a másik egyénnek nagyfokú gondatlansága stb. kiaknázásával történt, úgy csalás forog fenn.)

6. Tényleg forgalomba hozatott-e a hamisít-

vány, s ha igen, mikor ismertetett fel annak hamis volta? A továbbadáskor-e, vagy csak azután? (Bár ez esetben a cselekmény, ha annak tárgyát nem váltópénz képezi, akkor is befejezettnek tekintetik, ha a hamis pénzt a megkinált egyén nem fogadta is el, 1883. évi 9315. számú kuriai döntvény.)

7. Tényleg tudta-e a terhelt, hogy a kérdéses pénz hamis vagy hamisított?

8. Hogyan jutott a forgalomba hozó egyén a hamisítványok birtokába? (Találta, lopta vagy mint hamisítványt kapta.) Nem-e fizetés, felváltás közben vagy egyébként mint valódit kapta a hamisítványt? (Mert ez esetben a hamis pénz kiadása forog fenn. 209. §.)

9. Nem-e forog fenn felbujtás esete? (Btkv. 69. §. 1. pont. Felbujtó.)

10. A cselekmény elkövetését szándékosan előmozdította vagy megkönnyítette-e valaki? (Btkv. 69. §. 2. p. Bűnsegéd.)

11. Hány éves volt a terhelt? Mult-e már 12 éves? Ha igen, 16. életévét túlhaladta-e már? Birt-e cselekménye bűnösségének felismerésére szükséges belátással. (Btkv. 84. §. Beszámítást kizáró vagy enyhítő okok.)

A hamis pénz kiadása.

Btkv. 209. §. «*A ki valódi pénz gyanánt kapott hamis vagy hamisított pénzt valódi, illetőleg teljes értékű pénz gyanánt tudva tesz forgalomba: hamis pénz kiadásának vétségét követi el, és hat hónapig terjedhető fogházzal és ezer forintig terjedhető pénzbüntetéssel büntetetik.*

A kísérlet büntetendő.»

1. Hol és mikor követtetett el a cselekmény? Minő hamisítvány képezte a cselekmény tárgyát?

2. A valamely állam kormánya, avagy arra jogosított közpénztár, község, társulat, szövetkezet, testület vagy magános által kibocsátott bemutatóra szóló, nyomtatott kötelezvények, bankjegyek, részvények, ezeket pótló ideiglenes részvényjegyek, utalványok vagy nyugták, valamint ezen papirokhoz tartozó kamat- vagy osztalékszelvények és szelvényi utalványok, úgyszintén a magyar kormány vagy valamely magyar közpénztár által közrebocsátott névre szóló kötelezvények, ezek kamatszelvényei és szelvényutalványai a *papírpénzzel egyenlőnek* tekintetvén, a cselekmény tárgyát nem-e ezek egyike képezte? 210., 211. §§.

3. A hamis vagy hamisított pénz olyan volt-e, hogy azzal normális elméjű és látóképességű egyén közönséges óvatosság mellett reászedhető volt? Mert ellenkező esetben kihágás, 1879. XL.

t.-cz. 59. §., ha pedig a forgalombahozatal valamely mellékkörülménynek, pl. sötétség, a másik egyénnek nagyfokú gondatlansága stb. kiaknázásával történt, úgy csalás forog fenn.)

4. Tényleg forgalomba hozatott-e a hamisítvány, s ha igen, mikor ismertetett fel annak hamis volta? A továbbadáskor-e vagy csak ezután? (Mert előbbi esetben a forgalombahozatal nem sikerülvén, a cselekménynek csak kísérlete forog fenn.)

5. Tényleg tudta-e a forgalombahozó, hogy a kérdéses pénz hamis vagy hamisított?

6. Tényleg valódi pénz gyanánt (fizetés, felváltás stb. közben) jutott-e a hamisítvány a terheltnek birtokába? Nem-e találta, lopta, vagy mint hamisítványt kapta? (Mert ez esetekben a hamis pénz csalárd használata forogna fenn. 207. §.)

7. Nem-e forog fenn felbujtás esete? Btkv. 69. §. 1. p. Felbujtó.)

8. A cselekmény elkövetését szándékosan előmozdította, vagy könnyítette-e valaki? (Btkv. 69. §. 2. p. Bűnsegéd.)

9. Hány éves volt a terhelt? Mult-e már 12 éves? Ha igen, 16. életévét túlhaladta-e már? Birt-e a cselekménye bűnösségének felismerésére szükséges belátással? (Btkv. 84. §. Beszámítást kizáró vagy enyhítő okok.)

Az ember élete elleni büntettek és vétségek.

Btkv. 278. §. «*A ki embert előre megfontolt szándékból megöl: a gyilkosság büntettét követi el és halállal büntetendő.*»

1. Ezen bűncselekmény büntettet képez, a tettes elfogandó. A hulla személyazonossága megállapítandó.

2. Mikor, hol történt a gyilkosság? Akarta-e a tettes a gyilkosságot elkövetni? Vajjon cselekményét előre megfontolta-e?

3. Mi módon követtetett el a gyilkosság? Minő fegyver- vagy eszközzel?

4. Bizonyos-e az, hogy a bekövetkezett halált tényleg a cselekmény okozta? Mikor állott be a halál?

5. Nem-e követte el a tettes a gyilkosságot egy oly cselekmény elmulasztásával, melyre kötelezve volt?

6. Nem-e forog fenn felbujtás esete? (Btkv. 69. §. 1. p. Felbujtó.)

7. Részt vett-e valaki a cselekmény elkövetésében? A cselekmény elkövetését szándékosan előmozdította vagy könnyítette-e valaki? (Btkv. 69. §. 2. p. Bűnsegéd.)

8. Miért követtetett el a gyilkosság?

9. Nem-e kényszerítették a tettetést az önvédelem avagy egy bizonyos kényszerhelyzet a cselekmény elkövetésére? (Btkv. 79., 80. §§.)

10. Hány éves volt a tettes? Mult-e már 12 éves? Ha igen, 16. évét túlhaladta-e már? Birt-e a cselekménye bűnösségének felismerésére szükséges belátással? (Btkv. 84. §. Beszámítást kizáró vagy enyhítő okok.)

11. Nem-e forog fenn a gyilkosságnak csak kísérlete? (Btkv. 65. §. A kísérlet.)

12. A cselekmény színhelyén a bírósági hullaszemle megtörténtéig a hulla, bűnjelek, nyomok, általában minden a talált helyen hagyandó.

Btkv. 279. §. *«A ki embert szándékosan megöl, ha szándékát nem előre fontolta meg: a szándékos emberölés büntettét követi el, és tíz évtől tizenöt évig terjedhető fegyházzal büntetendő.»*

1. A cselekmény büntett, a tettes elfogandó. A hulla személyazonossága megállapítandó.

2. Mikor, hol történt az emberölés?

3. Nem-e fontolta meg előre a tettes a cselekményt? (L. Gyilkosság.)

4. Meg akarta-e a tettes az illetőt ölni? Hogyan ölte meg? Fegyver, eszköz stb.

5. Minő okok indították a tettet cselekménye elkövetésére?

6. A halál tényleg az okozott sérülés következtében állott-e be?

7. A tettes nem-e erős felindulásban, haragjának első fellobbanásában követte el a cselekményt? (Btkv. 281. §.)

8. Nem okozott-e a megölt személy a tettesnek vagy hozzátartozóinak jogtalanul súlyos sérelmeket, vagy nem-e bántalmazta őket súlyosan? (Btkv. 281. §.) Ha igen, a bántalmazás vagy sérelem tényleg súlyos volt-e és miben állott?

9. Nem-e állott fenn a megölt személy és a tettes között rokonsági viszony s ha igen, milyen fokú? (Btkv. 281. §.)

10. Ha a tettes a megölt személy határozott és komoly kívánsága által biratott arra, hogy őt megölje (Btkv. 282. §.), mi módon fejezte ki a megölt e kívánságát? Önként történt-e a kívánság, vagy a tettes avagy egy harmadik által kiterőszakolva? Tényleg az volt-e a megölt egyén szándéka, hogy kifejezett kívánsága által halálát előidézze? A tettesnek a megölt magaviseletéből tényleg komolynak kellett-e itélni kívánságát? Birt-e a megölt személy kívánsága következményeinek megösmeréséhez szükséges belátással? Talán a megölt csak beleegyezését adta megöléséhez?

11. Nem-e forog fenn az emberölésnek csak kísérlete?

12. Nem-e forog fenn felbujtás esete? (Btkv. 69. §. 1. p. Felbujtó.)

13. Részt vett-e valaki a cselekmény elkövetésében? A cselekmény elkövetését szándékosan előmozdította, vagy könnyítette-e valaki? (Btkv. 69. §. 2. p. Bűnsegéd.)

14. Nem-e kényszerítették a tettest az önvédelem, avagy egy bizonyos kényszerhelyzet a cselekmény elkövetésére? (Btkv. 79. §.)

15. Hány éves volt a tettes? Mult-e már 12 éves? Ha igen, 16. életévét túlhaladta-e már? Birt-e a cselekménye felismerésére szükséges belátással? (Btkv. 84. §. Beszámítást kizáró vagy enyhítő okok.)

16. A cselekmény színhelyén a bírósági hullaszemle megtörténtéig a hulla, bűnjelek, nyomok, általában minden a talált helyen hagyandó.

Btkv. 284. §. *«Azon anya, a ki a házasságon kívül született gyermekét a szülés alatt, vagy közvetlenül a szülés után, szándékosan megöli: öt évig terjedhető börtönnel büntetendő.»*

1. A cselekmény büntett, a tettes alapos gyanu esetében elfogandó.

2. Hol és mikor történt az eset?

3. Élt-e még a gyermek a szülés után?

4. Tényleg az anyának egy bizonyos cselekedete folytán halt meg a gyermek?

5. Tényleg szándékosan ölte-e meg az anya gyermekét?

6. Nem-e az anyának önkivületében vagy beteges állapota miatt beállott elmezavarában keresendő a gyermek halálának oka?

7. Nem-e lett a gyermekölés valamelyes szülés utáni szokásos és kötelező cselekmény elmulasz-

tásával elkövetve? (Pl. a köldökzsinór bekötésének elmulasztása.)

8. Nem-e bujtotta fel valaki az anyát cselekménye elkövetésére? Pl. a férfi, ki a nőt teherbe ejtette. (Btkv. 69. §. 1. p. Felbujtó.)

9. Részt vett-e valaki a cselekmény elkövetésében? A cselekmény elkövetését szándékosan előmozdította, vagy könnyítette-e valaki? (Javas, tudós asszonyok tanácsa.) (Btkv. 69. §. 2. p. Bűnsegéd.)

Btkv. 285. §. *«A teherben levő nő, a ki méhmagzatát szándékosan elhajtja, megöli vagy azt más által eszközölteti, ha házasságon kívül esett teherbe: két évig terjedhető börtönnel, ellenkező esetben pedig három évig terjedhető börtönnel büntetendő.»*

Ugyanazon büntetés éri azt, a ki a büntettet a teherben levő nő beleegyezésével követi el; ha pedig azt nyereményvágyból tette: öt évig terjedhető börtönnel büntetendő.»

1. Mindkét cselekmény büntett: ha a tettesek megszökésétől tartani lehet, alapos gyanú esetén elfogandók és azonnal házkutatás foganatosítandó, gyógyszerek, eszközök, levelezések stb. után s ezek megfelelő módon becsomagolandók s lepecsételendők.

2. Hol, mikor történt a cselekmény?

3. Tényleg elment-e a gyermek, vagy a cselekménynek csak kísérlete forog fenn?

4. Az elhajtott gyermek él-e vagy meghalt-e? (Mert az előbbi esetben csak kísérletről lehet szó.)

5. Az elhajtott gyermek hullájának orvosi megvizsgálása folyamán nem nyert-e beigazolást, hogy a gyermek már az anya méhében halott volt?

6. Az anya tényleg szándékosan hajtotta-e el magzatát? Nem-e önkivületében avagy beteges állapota miatt beállott elmezavarában történt a cselekmény?

7. Vannak-e, s minő enyhítő körülmények?

8. Minő eszközöket, szereket alkalmazott az anya, s bizonyos-e, hogy e szerek vagy eszközök alkalmasak a gyermek elhajtásához?

9. Mi módon alkalmaztattak e szerek vagy eszközök?

10. Kitől kapta az anya e szereket vagy eszközöket s tényleg gyermeke elhajtása céljából kapta-e?

11. Ha a magzatelhajtás más által eszközöltetett (lásd az idézett §. 2. kikezdését), beleegyezett-e az anya, hogy magzata elhajtassék? Ha igen, hogyan egyezett bele, nem-e csak kierősza-kolták beleegyezését? Nem-e «nyereményvágyból» követte el a tettes cselekményét? Ha igen, minő anyagi előnye származott ebből? (Pénz, érték-tárgy, ékszer stb.)

12. Szándékosan követte-e el a tettes a cselekményt?

13. Felbujtás nem-e forog fenn? (Btkv. 69. §. 1. p. Felbujtó.)

14. Részt vett-e valaki a cselekmény elkövetésében? A cselekmény elkövetését szándékosan előmozdította vagy könnyítette-e valaki? (Btkv. 69. §. 2. p. Bünsegéd.)

15. Hány éves volt a tettes? 12. életévét betöltötte-e? Ha igen, 16. életévét túlhaladta-e már? Birt-e a cselekmény bűnösségének felismerésére szükséges belátással? (Btkv. 84. §. Beszámítást kizáró vagy enyhítő okok.)

Btkv. 286. §. *«A ki a teherben levő nő méhmagzatát annak beleegyezése nélkül, szándékosan elhajtja, vagy megöli: öt évig terjedhető fegyházzal büntetendő.»*

Ha pedig ez által a teherben levő nő halálát okozta: tíz évtől tizenöt évig terjedhető fegyházzal büntetendő.»

1. A cselekmény büntett, a tettes alapos gyanú esetén elfogandó, és azonnal házkutatás fogantósítandó, gyógyszerek, eszközök, levelezések stb. után s ezek megfelelően becsomagolandók s lepecsételendők.

2. Hol, mikor történt a cselekmény?

3. Tényleg az anya beleegyezése nélkül hajtott-e végre a cselekmény? Vannak-e s mily bizonyítékok arra nézve, hogy az anya a magzatelhajtásról nem birt tudomással, vagy azt nem akarta?

4. Minő okok indították a tettet cselekménye elkövetésére?

5. Felbujtás nem forog-e fenn? (Btkv. 69. §. 1. p. Felbujtó.)

6. Részt vett-e valaki a cselekmény elkövetésében? A cselekmény elkövetését szándékosan előmozdította vagy könnyítette-e valaki? (Szülésznő, javas, tudós asszonyok.) (Btkv. 69. §. 2. p. Bűnsegéd.)

7. Ha a cselekmény az anya halálát okozta: tényleg a befejezett magzatelhajtás ténye okozta-e a halált s vajjon nem-e a beadott szerek? (Orvosszakértők.) (Mert ez utóbbi esetben gyilkosság vagy gondatlanságból okozott emberölés foroghat fenn.)

8. Minő szereket, eszközöket használt a tettes? s kitől kapta azokat? s vajjon az, kitől a szereket kapta, tudomással birt-e az elkövetendő cselekményről: tehát a szereket a magzatelhajtás céljából adta-e, s vajjon ingyen, vagy minő haszon fejében?

9. Hány éves volt a tettes? Mult-e már 12 éves? Ha igen, 16. életévét túlhaladta-e már? Birt-e a cselekmény bűnösségének felismerésére szükséges belátással? (Btkv. 84. §. Beszámítást kizáró vagy enyhítő okok.)

Btkv. 287. §. «Azon szülő, a ki koránál, vagy állapotánál fogva önsegélyre képtelen gyermekét félreeső vagy rendszerint járatlan helyre teszi

ki, vagy olyan körülmények közt hagyja el, hogy annak megmentése a véletlentől függ: a gyermekkitétel büntetést követi el, és három évig terjedhető fegyházzal büntetettik.

A ki pedig önsegélyre, koránál vagy állapotánál fogva, képtelen személyt, kit ápolni köteles, vagy a ki felügyelete alatt áll, kitesz, vagy segély nélküli állapotban elhagy: három évig terjedhető börtönnel büntetendő.

Ha a kitétel, vagy elhagyás következtében a kitett vagy elhagyott személy súlyos testi sértést szenvedett: a cselekmény öt évig terjedhető fegyházzal; ha pedig ez által annak halála okoztatott: öt évtől tíz évig terjedhető fegyházzal büntetendő.»

1. A cselekmény büntett, s ha a kitett vagy elhagyott személy súlyos testi sértést szenvedett, vagy meghalt, — a tettes elfogandó.

2. Hol, mikor történt a kitétel?

3. A kitett egyén tényleg önsegélyre képtelen volt-e? Miben nyilvánult az önsegélyre képtelen állapot? (Betegség, aggkori gyengeség, a csecsemő tehetetlensége stb.)

4. A hely, a hová a személy kitétel, tényleg emberek által kevésbé látogatott, félreeső, járatlan hely volt-e, a hol a kitett egyén csakis egy véletlenül arra menő ember segítsége által volt megmenthető?

5. Ha önsegélyre képtelen személy hagyatott

el, tényleg segély nélküli állapotban hagyatott-e el? (Pl. segély nélküli állapotban hagyhatja el a szülésznő a közvetetlen szülés előtt levő asszonyt.)

6. Tudott-e az ápolásra kötelezett egyén arról, hogy az általa elhagyott személy «segély nélküli» állapotban marad, s tényleg bűnös szándékkal hagyta-e el azt?

7. Részt vett-e valaki a cselekmény elkövetésében? A cselekmény elkövetését szándékosan előmozdította vagy könnyítette-e valaki? (Btkv. 69. §. 2. p. Bűnsegéd.)

8. Hány éves volt a tettes? 12. életévét betöltötte-e? Ha igen, 16. évét túlhaladta-e már? Birt-e a cselekmény bűnösségének felismerésére szükséges belátással? (Btkv. 84. §. Beszámítást kizáró vagy enyhítő okok.)

Btkv. 290. §. *«A ki gondatlansága által embernek halálát okozta: az emberölés vétségét követi el és három évig terjedhető fogházzal büntetendő.»*

Btkv. 291. §. *«Ha azonban a halál, az azt okozónak hivatásában vagy foglalkozásban való járatlanságából, hanyagságából, vagy azok szabályainak megszegéséből származott, három évig terjedhető fogházzal és száz forinttól kétezer forintig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.»*

A jelen szakasz eseteiben, a bíróság, a bűnösnek talált személyt azon hivatás, vagy foglalkozás gyakorlásától, belátása szerint végképen,

vagy határozott időtartamra eltilthatja és a gyakorlat ismételi megengedését újabb vizsgától, vagy a kellő képzettség megszerzését igazoló más bizonyítéktól leheti függővé.»

1. A cselekmény vétség, ha a tettes szökésben gyanus, elfogandó.

2. Hol, mikor történt a cselekmény?

3. A halál tényleg a beigazolt gondatlanság, vigyázatlanság avagy bizonyos hivatásból kifolyó és mely kötelességek gondatlan elmulasztása következtében állott-e be?

4. Mi volt a «gondatlanság» ténye? egy meg gondolatlanul elkövetett cselekmény vagy hanyagság?

5. Tudatában volt-e a tettes annak, hogy gondatlansága, hanyagsága vagy mulasztása valakinek halálát okozhatja?

6. Minő rendelkezés, vagy szabály kötelezte a tettezt az elmulasztott óvatosságra, vigyázatra?

7. Nem volt-e a cselekmény a tettes bizonyos kényszerhelyzetének következménye? (Pl. ha egy gépek felügyeletével megbizott egyén oly aránytalanul sok munkával van megterhelve, hogy kötelességét csakis felületesen teljesítheti.)

8. Részt vett-e valaki a cselekmény elkövetésében? A cselekmény elkövetését szándékosan előmozdította vagy könnyítette-e valaki? (Btkv. 69. §. 2. p. Bűnsegéd.)

9. Hány éves volt a tettes? 12. életévét be-

töltötte-e? Ha igen, 16. életévét túlhaladta-e már? Birt-e a cselekmény bűnösségének felismerésére szükséges belátással? (Btkv. 84. §. Beszámítást kizáró vagy enyhítő okok.)

A testi sértés.

Btkv. 301. §. «*A ki másnak testét szándékosan, de ölési szándék nélkül bántalmazza, vagy egészségét sérti, ha az ez által okozott sérülés, betegség vagy elmekór húsz napnál hosszabb ideig tartott: a súlyos testi sértés büntettét, — ha húsz napot túl nem haladott, de nyolcz napnál tovább tartott: a súlyos testi sértés vétségét, ha pedig nyolcz napnál tovább nem tartott: a könnyű testi sértés vétségét követi el.*»

1. A cselekmény, a sérülés, betegség vagy elmekór tartamához képest vétséget vagy büntettet képez. Ha az orvosszakértő véleménye szerint a gyógyulás nyolcz nap alatt bekövetkezik, kívánja-e a sértett a bűnvádi eljárás megindítását? (Btkv. 312. §.)

2. Mikor, hol történt az eset?

3. Tényleg szándékosan követtetett-e el a cselekmény, azaz tényleg akarta-e a terhelt a testi sértést vagy egészségháborítást elkövetni? Ha igen, szándéka nem-e egyszersmind a megtámadott személy életének kioltására volt irányozva? (Emberölés kísérlete.)